

DAVID LODGE

Născut într-un ceas bun

Memorii (1935-1975)

Traducere din limba engleză
și note de Radu Pavel Gheo

POLIROM
2016

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

David Lodge, *Quite a Good Time to Be Born: A Memoir
1935-1975*

Copyright © David Lodge 2015
All rights reserved

© 2016 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba
română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: ilustrație de Radu Răileanu

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

LODGE, DAVID

Născut într-un ceas bun: memorii (1935-1975) / David
Lodge; trad. din lb. engl. și note de Radu Pavel Gheo. – Iași:
Polirom, 2016

ISBN print: 978-973-46-5920-3

ISBN ePub: 978-973-46-6034-6

ISBN PDF: 978-973-46-6035-3

I. Radu, Pavel Gheo (trad.)

821.111-94=135.1

Printed in ROMANIA

I-am arătat lui Mary romanul meu la scurt timp după ce s-a întors din vacanța petrecută în Irlanda. Când m-am dus să o iau de la gara Euston, unde s-a dat jos din trenul de la Holyhead, se îngrășase cu vreo trei kilograme, așa că sacoul cambrat și fusta cu care plecase din Londra plesneau pe ea. Rudele ei, fermieri din vestul Irlandei, o îngrășaseră ca pe o găscă de Crăciun: o îndopaseră cu șuncă afumată, varză, cartofi și doar din când în când carne de pui, îi pusese dinainte porții gigantice și o urmăriseră cum se chinuia să golească farfuria, iar ea știa că, dacă n-ar fi făcut-o, i-ar fi jignit. Își vizitase trei mătuși, iar una dintre ele insistase ca nepoatei sale să-i fie luate măsurile și să i se croiască un corset, fiindcă orice femeie respectabilă, tinără ori bătrână, grasă sau slabă, trebuia să poarte corset, pare-se că din decență, și fusese mai ușor să îi cedeze decât să i se opună. Vizita ei a avut multe momente plăcute, cu seri irlandeze tradiționale, *ceilidh*, în care oamenii se adunau să cînte și să danseze, și cu excursii la malul mării, dar șocul cultural a fost unul zdravăn, în special instalațiile sanitare sau mai degrabă lipsa lor (la una dintre ferme „te duci și tu în grajdul vacilor, că nu-i nimeni acolo”), așa că Mary s-a bucurat că s-a întors în Anglia. În scurt timp silueta ei a revenit la forma obișnuită.

Chiar înainte să înceapă anul al doilea de studii, a trebuit să meargă la spitalul colegiului să i se facă o operație la picior. Își rupsese un mușchi al coapsei în nu știu ce efortare athletică eroică de la școală, după care își agravase situația jucînd hochei la colegiu înainte să se vindece complet, așa că trebuia să fie operată ca să se poată vindeca. Operația i-a fost făcută de un cîrpaci, sau cel puțin așa am avut noi impresia

cînd i s-a scos ghipsul, căci i-a rămas o cicatrice lungă și șerpuită, întretăiată în locurile unde i se scosese rășchile, ca un fel de linie ferată desenată pe o hartă. Mary s-a împăcat cu această imperfecțiune, care avea să se vadă foarte clar mulți ani de atunci încolo ori de cîte ori purta costum de baie, etalînd – cum mi s-a părut mie – o resemnare remarcabilă, și a fost mulțumită că putea alerga iar fără să simtă dureri. Întîmplător, am fost internat și eu în același spital în timpul vacanței de Crăciun pentru o intervenție chirurgicală mult mai banală: o unghie incarnată la degetul mare de la picior. Dar prima încercare n-a reușit, așa că am făcut o infecție și a trebuit să merg iar acolo. De data asta, chirurgul a decupat bucata de unghie pînă la rădăcină și mi-a impus să rămîn o săptămînă la pat, internat în salonul de-acolo, ca să las unghia să se vindece. Cînd trebuia să-mi deșert intestinele, eram dus la WC într-un scaun cu roțile, ca să fiu scutit de umilința de a utiliza plosca de pat, însă cînd urinam, eram nevoit să folosesc o sticlă. Regimul impus presupunea să mi se facă și o baie zilnică la pat. O asistentă tînără, atrăgătoare și bine clădită, care era interesată de literatură și căreia îi devenisem simpatic, venea și trăgea draperiile în jurul patului, întindea o folie impermeabilă peste saltea și mă spăla cu un burete de la mijloc în sus, timp în care discutam despre romanele clasice pe care le citise. Îmi dădea buretele și prosopul ca să mă ocup singur de părțile mele intime, întorcînd cuviincioasă privirea, iar apoi, cînd mă răsuceam pe partea cealaltă, îmi freca fesele cu spirt medicinal, ca să prevină apariția escarelor. Ajunsesem să aștept cu nerăbdare aceste momente (mai ales partea de final), care erau mai intime fizic decît orice făcusem eu vreodată cu Mary. Ei nu i-am pomenit niciodată de ele.

În anul acela am mers regulat la slujba săptămînală de dimineața devreme la o biserică catolică de pe Goodge Street, al cărei preot era și capelanul Societății Catolice de la University College. Biserica St. Charles Borromeo era foarte convenabilă pentru o slujbă din timpul săptămîinii, fiindcă se afla foarte aproape de stația de metrou de pe Goodge Street, care era, la rîndul ei, cea mai apropiată de intrarea Foster Court de la colegiul nostru. E o clădire victoriană, construită în stil gotic englezesc timpuriu, foarte bine proporționată și (după cum am descoperit pe internet) astăzi elegant decorată, ce a fost extinsă prin adăugarea unui spectaculos baptisteriu săpat în pardoseală, chiar în mijlocul naosului. Dar la începutul anilor '50 era un loc friguros și întunecat, mai ales iarna, și avea mare nevoie de o renovare.

Fie în urma unei propuneri a preotului de la St. Charles Borromeo, fie la cererea unor studenți evlavioși, o dată pe săptămîină, la o oră potrivită, adică înainte de primele cursuri din zi, acolo se ținea o liturghie pentru membrii Societății Catolice. Mulți ani mai tîrziu am creat o versiune ficțională a acestui ritual și a celor ce participau la el, cu care începe romanul meu *Cît să-ntindem coarda?*. Naratorul omniscient descrie o duzină de studenți de colegiu care se strîng la o *missa lecta* (o slujbă religioasă fără muzică, intonări de imnuri, tîmîie etc.) într-o dimineață întunecoasă de februarie, la ora opt:

„Făcînd asta, ei își sacrificau de bunăvoie confortul personal: se trezeau mult mai devreme decît de obicei, în dormitoarele lor reci, în suburbii plasate departe de biserică, o porneau cu burta goală – pentru că țineau post – în autobuze și metrouri aglomerate, cu gura uscată, cu mațele chiorăindu-le, amețiți și îngrețoșați de fumul de

țigară, și toate acestea ca să fie prezenți la ritualul neinteresant ce se desfășura într-o biserică înghețată și întunecoasă, plasată în inima cenușie și nesimțitoare a Londrei.

De ce oare?

Nu din simțul datoriei, deoarece catolicii au obligația să participe la slujbă numai duminica și la sărbătorile mari, obligatorii (...) Așadar, de ce oare? Să fie vorba de foamea sau setea de virtute? Să fie implicată dragostea față de prezența autentică a lui Cristos în Sfintele Taine? Să fie vorba de obișnuință, de superstiție sau de nevoia de tovărășie umană? De toate aceste lucruri sau, poate, de nici unul? De ce vin aici și ce se așteaptă să câștige din asta?

Haideți să începem cu cazul cel mai simplu: Dennis, tânărul bine legat, îmbrăcat în haină de sibir cu gluga dată pe spate, lăsînd să i se vadă gîtul punctat cu urme de furuncule, este aici pentru că Angela, frumusețea blondă cu mantilă spaniolă, vine și ea la slujbă. Iar tînăra Angela este aici pentru că este o bună catolică. Toată mănăstirea Merseyside se mîndrea cu ea – fata fusese șefa celorlalte școlărițe și prima lor elevă care a obținut o bursă de stat ca să studieze la universitate¹.

Motivația mea era parțial similară cu cea a lui Dennis, deși în alte privințe el nu seamănă deloc cu mine. Dacă n-aș fi însoțit-o pe Mary la liturghie, legătura dintre noi ar fi slăbit și ea ar fi putut să devină ținta atențiilor altor tineri catolici. Dar în participarea mea la slujbe era implicat și un element de credință religioasă autentică: credeam că sufletului meu îi prieste să facă acest pelerinaj periodic și să asiste la o liturghie și în

---

1. David Lodge, *Cît să-ntîndem coarda?*, ed. cit., pp. 12-13.

timpul săptămîinii, pe lingă cea obligatorie, de duminica, și că efortul apropiat de penitență pe care îl implica asta era o garanție a eficienței. Și mai credeam și că un astfel de comportament îmi va asigura ajutorul Domnului în cursul vieții mele pămîntești și, în același timp, va contribui la mîntuirea mea – deși adevărul e că speranțele mele se concentrau mult mai serios pe primul decît pe cea de-a doua. Cu toate că acum, cînd privesc în urmă, mi se pare o atitudine naivă și superstițioasă, poate că nu ar trebui să scot din calcul nici sacrificiul de sine, indiferent ce îl motiva. Sentimentul virtuții poate spori bucuria vieții, iar cînd îl împărtășeam cu un grup de tineri cu concepții asemănătoare, cînd îngenucheam laolaltă în biserica friguroasă, slab luminată și aproape pustie, cînd recitam răspunsurile în latină în timpul dialogului liturgic (o inovație de dată recentă, menită să sporească gradul de participare a laicilor la slujba religioasă), cînd știam că pentru cei mai mulți dintre bărbații și femeile care pășeau pe trotuarele și pe străzile de afară, grăbindu-se să ajungă la lucru, ce făceam noi ar fi părut de neînțeles, toate astea creau o plăcută senzație de solidaritate. Nu că am fi fost trufași și ne-am fi simțit superiori celorlalți, dar eram conștienți de ceea ce ne diferenția și prețuiam lucrul ăsta. Micul dejun pe care îl luam după liturghie la braseria ABC de pe Tottenham Court Road era o întrunire plină de însuflețire, iar mîncarea era savurată cu mai multă poftă după ce postiserăm.

Personajele pe care le prezentam în primul capitol din *Cît să-ntindem coarda?* erau menite să alcătuiască un eșantion reprezentativ de tineri catolici practicanți din acea epocă, ale căror destine erau apoi urmărite vreme de douăzeci și cinci de ani, astfel că, de dragul reprezentativității, am inventat un personaj frămîntat pe nume Michael,

care face parte din grup, dar se simte compromis spiritual din pricina obiceiului de a se masturba, de la care nu se poate înfrîna și pe care nu se poate convinge să-l mărturisească, astfel că este silit să găsească tot felul de scuze ca să scape de confesiune. În cele din urmă, pretinde că are îndoieli în privința dogmei transsubstanțierii, deși „adevărul este că Michael crede în tot pachetul de scamatorii oferit de catolicism, credința lui este probabil mult mai limpede și mai cuprinzătoare decît a tuturor celorlalți inși prezenți la slujbă, iar atunci cînd își examinează conștiința, tînărul nostru este mai onest decît mulți alții”¹. În 1980, cînd a apărut romanul, Valentine Cunningham, care era profesor la Oxford, i-a făcut o recenzie la postul de radio BBC 4, iar atunci cînd a descris galeria de personaje, a declarat că „se poate presupune că Michael, masturbatorul chinuit de vinovăție, este Lodge însuși”. E jenant să auzi o astfel de afirmație transmisă în întreaga țară, însă n-am făcut nici o dezmințire. Altele erau trăsăturile personajului Michael ce sugerau o identificare cu mine: studiază engleza la universitate, scrie o disertație de masterat despre Graham Greene, devine apoi conferențiar la colegiu și critic literar cu cărți publicate. Și, oricum, în 1980 masturbarea nu mai era privită drept ceva rușinos – *au contraire*, era acceptată, ba chiar recomandată, fiind considerată o fază firească a dezvoltării sexuale, și ar fi fost mult mai jenant să recunosc că nu am trecut niciodată prin așa ceva.

În al doilea an de colegiu, Mary a renunțat la camera ei din Stockwell și a închiriat un apartament cu o cameră și o bucătărioară – baia era comună – împreună cu sora ei Eileen, care se angajase ca profesoară de arte la un gimnaziu din Londra. Apartamentul se afla în Highbury,

---

1. David Lodge, *Cît să-ntindem coarda?*, ed. cit., p. 26.